

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මඩකලපුව මහා නගර සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂපත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් වියදම් ගිණුම් ප්‍රකාශය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, මහා නගර සභා ආඥා පනතේ (252 අධිකාරය) 219 වගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මඩකලපුව මහා නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තව දුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මහා නගර සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව මහා නගර සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය

ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකසුම බවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති වීමේ අවදානම් හඳුනා ගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදු වන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදු වන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදු වන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්‍රෝතයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාත්මක මගහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මගහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මහා නගර සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මහා නගර සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මහා නගර සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව මහා නගර සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරණ ජාතික විගණන පනතේ 6(1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ වැටුප් ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම් (Salary Reimbursement Grant) රු.146,423,574 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දෙවරක් සටහන් කර තිබීමෙන් එම වටිනාකමින් ආදායම වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් වාර්තාවල නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	වැටුප් ප්‍රතිපූර්ණ ආදායම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉතුරුම් සහ ස්ථාවර තැන්පතු වලින් ආපසු ලබා ගත් රු.81,110,705 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පොලී ආදායමක් ලෙස දැක්වීමෙන් එම වටිනාකමින් ආදායම් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	-එම-	ආදායම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) ස්ථාවර තැන්පතු 23ක පොලී ආදායම් රු.32,459,717ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් නොකිරීමෙන් එම වටිනාකමින් ආදායම් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	-එම-	ආදායම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) 2023 වර්ෂයේදී නියෝජ්‍ය කොමසාරිස් කාර්යාලයේ ඇති වූ ගින්න හේතුවෙන්, විනාශ වූ පීඑම්එක්ස් (PABX) පද්ධතිය, ගෘහ භාණ්ඩ සහ අනෙකුත් වත්කම්වල මුළු වටිනාකම රු. 800,000ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වත්කම්වලින් අඩුකර දක්වා නොතිබුණි.	-එම-	විනාශ වූ වත්කම්වල පිරිවැය වත්කම් ගිණුම්වලින් ඉවත් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.
(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මහජන පුස්තකාල 06ක් සඳහා පරිත්‍යාග ලෙස ලැබී තිබූ රු.97,436 ක් වටිනා පොත් 224 ක වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වත්කම් ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	වර්තමානයේ පොත් ප්‍රකාශනවල වත්කම් ලෙස දැක්වීමට පියවර ගෙන ඇති බව.	වත්කම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1947 අංක 29 දරන මහා නගර සභා ආඥා පනතේ (අධිකාරය 252) 230(1) වගන්තිය	මහ නගර සභාව විසින් කලින් කල හෝ අවශ්‍ය යැයි කල්පනා කරන අවස්ථා වල අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව වරිපනම් බදු කාර්යය සඳහා දේපල තක්සේරු කළයුතු වුවත් 2018 වර්ෂයෙන් පසුව එවැනි තක්සේරුවක් සිදුකර නොතිබුණි.	දේපල තක්සේරු සමාලෝචනයක් කඩිනමින් ලබා ගැනීමට පියවර ගනිමින් පවතින බව.	පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 1951 මෝටර් රථ වාහන පනතේ II කොටසේ 25 වන වගන්තිය	සභාව විසින් භාවිතා කරනු ලබන වාහන 14 ක් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයට ආදායම් බලපත්‍ර ලබාගෙන නොතිබුණි.	වාහන 04 ක් සඳහා ආදායම් බදු බලපත්‍ර ලබා ගැනීමට පියවර ගනිමින් සිටින බව හා ඉතිරි වාහන 10 අලුත්වැඩියා කිරීමෙන් පසුව බලපත්‍ර ලබාගන්නා බව.	වාහන සඳහා ආදායම් බලපත්‍ර ලබා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 571 (1), (2) හා (3)	වර්ෂ 02 කට වඩා පැරණි එකතුව රු.62,408,070ක් වූ කල් ඉකුත් තැන්පතු 341ක් අදාළ පුද්ගලයින්ට ආපසු ගෙවීමට හෝ ආදායමට මාරුකිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	වර්ෂ 02කට වඩා පැරණි තැන්පතු ආදායමට මාරුකිරීමට පියවර ගෙන ඇති බව.	කල් ඉකුත් තැන්පතු අදාළ පුද්ගලයින්ට ආපසු ගෙවීමට හෝ ආදායමට මාරුකිරීමට පියවර ගතයුතුය.
(ඈ) 2014 දෙසැම්බර් 26 දිනැති අංක 08/2014 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛය	සභාව සතු වාහන 19ක් සඳහා රක්ෂණ ආවරණ ලබාගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අළුත්වැඩියා තත්ත්වයේ පැවැති වාහන අළුත්වැඩියා සිදුකිරීමෙන් පසුව රක්ෂණය අළුත් කිරීමට පියවර ගනු ලබන බව.	වාහන රක්ෂණය කිරීමට පියවර ගතයුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු. 367,821,346 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු. 178,416,550ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

	2024					2023				
ආදායම් ප්‍රභවය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් ආදායම	කළ දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් ආදායම	කළ රැස් ආදායම	කළ දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය		
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.		
වරිපනම් හා බදු	44,500,000	45,228,900	40,768,200	58,733,200	41,025,000	44,423,700	34,795,400	54,272,500		
කුලී	22,700,000	13,096,100	13,791,500	6,476,600	15,300,000	16,492,100	19,945,100	7,172,000		
බලපත්‍ර ගාස්තු	22,000,000	28,876,000	28,468,500	3,771,600	18,700,000	26,697,400	25,400,200	3,364,100		
වෙනත් ආදායම්	93,435,000	229,903,100	229,903,100	---	111,682,000	80,319,100	94,114,300	---		
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----		
එකතුව	<u>182,635,000</u>	<u>317,104,400</u>	<u>312,931,300</u>	<u>68,981,400</u>	<u>186,707,000</u>	<u>167,932,300</u>	<u>174,255,000</u>	<u>64,808,600</u>		

2.2.2 ආදායම් රැස් කිරීමේ කාර්යසාධනය

විගණනා නිරීක්ෂණය

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) වරිපනම් හා බදු

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට වරිපනම් ඒකක 42,700කින් රු.58,030,225ක් වරිපනම් බදු අයවිය යුතුව තිබුණි. සභාව විසින් වරිපනම් හා බදු සඳහා භාවිතා කරනු ලබන මෘදුකාංගය මගින් එම හිඟ වරිපනම් හා බදු සඳහා කාල විශ්ලේෂණයක් ලබාගැනීමට නොහැකිවුණු අතර, සභා බලප්‍රදේශය තුළ පිහිටි වසම් 20 කින් වසම් 08කට වැඩි සංඛ්‍යාවක අයවිය යුතු වරිපනම් ආදායම් සියයට 82 කට වැඩි ප්‍රතිශතයක් හිඟව පැවතුණි.

හිඟ දේපළ බදු අයකර ගැනීම සඳහා ජංගම සේවා, අවසන් නිවේදන නිකුත් කිරීම සහ වාරික ක්‍රමය මගින් එකතු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති බව.

හිඟවී වරිපනම් හා බදු අයකර ගැනීමට නොපමාව කටයුතු කළයුතුය.

(ආ) කුලී

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට එළිමහන් කඩකාමර සහ වෙළඳපොළ කඩකාමර 26 කින් අයවිය යුතු කුලී ආදායම රු. 1,436,530 ක් විය. එසේම, කුකුළු මස් කඩ, හරක් මස් කඩ, වාහන නැවැත්වීමේ සහ පොදු වෙළඳපොළවල් වලින් රු.1,270,170 ක් අයවිය යුතුව පැවතුණි.

ආදායම් පරීක්ෂකවරුන්ගේ මාර්ගයෙන් හිඟ කඩකුලී කඩිනමින් පියවර ගත අයකිරීමේ ඉදිරි කටයුතු යුතුය. සිදුකරමින් පවතින බව.

- (ii) සභාවේ නිල නිවාස කුලියට දීමෙන් දිගුකාලීනව හිඟවී පැවැති කුලී රු. 281,740 ක් අයකර

කෙටිකාලයක් තුළ විස්තර හිඟවී නිල නිවාස කුලී රඳුනා අයකර ගැනීමට

ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් පියවර ගෙන නොතිබුණි.

ගැනීමට කටයුතු කරමින් සිටින බව.

කඩිනමින් පියවර ගත යුතුය.

(ඇ) බලපත්‍ර ගාස්තු

(i) සභාබල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි ව්‍යාපාර ආයතන සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපාර බලපත්‍ර ලබාගෙන නොතිබීම නිසා රු.2,146,400 ක ආදායමක් සභාවට අහිමිවී තිබුණු අතර එම ව්‍යාපාර නියාමනය කිරීමේ සභාවේ වගකීමද ඉටුව නොතිබුණි.

හිඟහිටි වෙළෙඳ බලපත්‍ර ගාස්තු අයකිරීමට පියවර ගනිමින් පවතින බව.

නියමිත කාල සීමාව තුළ ව්‍යාපාර බලපත්‍ර නිකුත් කරමින් ව්‍යාපාර නියාමනය කිරීමට හා ආදායම් උපයාගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ii) මහා නගර සභා ආඥා පනතේ (252 අධිකාරය) 247(ආ)(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව, දුරකථන සන්නිවේදන ආයතන 22කින් 2020 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දක්වා අයකළ යුතු බලපත්‍ර ගාස්තු රු.429,500ක් අයකර ගෙන නොතිබුණි.

හිඟහිටි මුදල් අයකිරීමට පියවර ගනිමින් පවතින බව.

හිඟහිටි වෙළෙඳ බලපත්‍ර ගාස්තු කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(iii) හිඟහිටි ප්‍රචාරක දැන්වීම් ගාස්තු රු. 1,625,200 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් සභාව විසින් අයකර ගෙන නොතිබුණි.

හිඟහිටි ප්‍රචාරක දැන්වීම් ගාස්තු අයකිරීමට පියවර ගනිමින් පවතින බව.

හිඟහිටි ප්‍රචාරක දැන්වීම් ගාස්තු කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

මුද්දර ගාස්තු

(ඈ)

2010 අංක 06 දරන නැගෙනහිර පළාත් මුද්දර ගාස්තු හුවමාරු ප්‍රඥප්තියේ 2(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව, ලියාපදිංචි කිරීම් 484ක් වෙනුවෙන් අයවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු රු.28,711,400ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් අයකරගෙන නොතිබුණි.

ඉදිරි කාලයේදී අයකර ගැනීමට පියවර ගනු ලබන බව.

සභාව වෙත අයවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු ආදායම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) මහානගර සභාවට අයත් ඉඩම් 107ක් නීත්‍යානුකූලව අත්පත් කර ගැනීමට සහ ඉන් 88 ක් සඳහා ඉඩම් මැනුම් සිතියම් ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.

මහානගර සභාවේ ලේඛනය මගින් දේපළවලට අදාළ ලිපිලේඛන ලබා ගැනීමට පියවර ගනිමින් පවතින බව.

ඉඩම් නීත්‍යානුකූලව අත්පත් කර ගැනීමට සහ ඉඩම් මැනුම් සිතියම් ලබා ගැනීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මහජනතාවගෙන් ලැබුණු පැමිණිලි 193 කින්, මාර්ග, ඉඩම් සහ තාප්ප සම්බන්ධ ගැටළුවලට අදාළවූ පැමිණිලි 50ක් විසඳා නොතිබුණි.

එම පැමිණිලි සම්බන්ධයෙන් ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් විසින් ක්ෂේත්‍ර වාරිකා සිදුකිරීම මගින් විසඳීමට පියවර ගනිමින් පවතින බව.

මහජනතාවගේ පැමිණිලි විසඳීම සඳහා කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.

- (ඇ) සභාව විසින් 2022 වර්ෂයේදී රු. 2,639,099 ක් වැයකර ඉදිකරන ලද කරුවස්පත්තේනි පොදු වෙළඳපොළ, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් බදු දී නොතිබුණි. වෙළඳපොළ ව්‍යුහය වෙනස් කිරීමට සහ වැඩි පිරිසකට පැමිණ වෙළඳපල මෙහෙයුම් සිදු කළ හැකි ස්ථානයක් බවට පත් කිරීම සඳහා නියමිත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින බව.
- (ඈ) 1993 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දක්වා කාල පරාසය තුළ මහානගර සභාවට ඉඩම් කට්ටි කිරීමෙන් ලැබී තිබූ අක්කර 19 රුඩ් 01 පර්චස් 03ක විශාලත්වයකින් යුත් ඉඩම් 37ක වටිනාකම තක්සේරු කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි. කට්ටි කිරීමෙන් ලැබෙන ඉඩම්වල වටිනාකම තක්සේරු කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව. කට්ටි කිරීමෙන් ලැබුණු ඉඩම්වල වටිනාකම් තක්සේරු කිරීමට කඩිනමින් පියවර ගතයුතුය.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වර්ෂ 10කට අධික කාලයක සිට භානියට පත්වූ තත්ත්වයෙන් පැවැති සභාව සතු වාහන 15ක් සහ සමාලෝචිත වර්ෂයේ භානියට පත් වාහන 05ක් අලුත්වැඩියා කර නැවත පරිහරණය කිරීමට හෝ භාවිතා කළ නොහැකි ඒවා අපහරණය කිරීමට කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.	යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරුවරයාගේ වාර්තාව ලබාගෙන වාහන අළුත්වැඩියා කිරීමටත්, භාවිතා කළ නොහැකි වාහන වෙන්දේසියේ විකිණීමටත් ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන බව.	වාහන අළුත්වැඩියා කර නැවත පරිහරණය කිරීමට හෝ අපහරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සේවක පුරප්පාඩු අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයෙහි පුරප්පාඩු 44ක් පිරවීමට කටයුතු නොකිරීමෙන් පොදු ජනතාවට සපයනු ලබන සේවාවන් දුර්වල තත්ත්වයේ පැවැතුණි.	කාර්යමණ්ඩල පුරප්පාඩු පිරවීමට ඉල්ලීම් නියෝජ්‍ය ප්‍රධාන ලේකම්වරයාට ඉදිරිපත් සිදුකර ඇති බව.	සේවක පුරප්පාඩු පිරවීමට සුදුසු පියවර ගතයුතුය.
(ආ) සේවක ණය (i) සේවය අත්හිටවූ සේවකයින් 04කගෙන් අයවිය යුතු රු.378,957 ක් එම පුද්ගලයින්ගෙන් හෝ ඇපකරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ලිපිලේඛන අඩුපාඩු සහ සේවය අත්හිටවූ නිලධාරීන්ගේ මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතු නිසා සේවක ණය අයකිරීමට ප්‍රමාදවී ඇති බව.	හිඟ සේවක ණය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) ණය ආපසු අයකර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා සේවා කාලය නොසලකා කටයුතු කර තිබීමෙන් සේවකයින් 04කට ලබාදුන් මුදල් වලින් රු.64,768 ක් දීර්ඝකාලයක සිට අයකරගත නොහැකිව පැවැතුණි.	විශ්‍රාම වැටුප්, පරිතෝෂිත සහ සේවකයාගේ දරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමට පියවර ගනිමින් පවතින බව.	-එම-

4 ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 පාරිසරික ගැටළු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2000 අංක 56 දරන පනත මගින් සංශෝධිත 1980 අංක 47 දරණ ජාතික පාරිසරික ආරක්ෂණ පනත ප්‍රකාරව, නිරුප්පෙරුම්තුරෙර සන අපද්‍රව්‍ය මධ්‍යස්ථානය සහ අපජලය පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය (Night Soil Plant) සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂක බලපත්‍රයක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා ලබා ගෙන නොතිබුණි.	නිරුප්පෙරුම්තුරෙර සන අපද්‍රව්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ දිරන අපද්‍රව්‍ය බැහැරකිරීමට අධිකරණය විසින් 2023 වර්ෂයේ තහනමක් පැනවීම සහ අපජලය පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානයේ ජලය විශ්ලේෂණයේ අඩුපාඩු හේතුවෙන් ප්‍රමාද වී ඇත. කඩිනමින් අඩුපාඩු නිවැරදි කර පාරිසරික ආරක්ෂක බලපත්‍ර ලබා ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව.	සන අපද්‍රව්‍ය මධ්‍යස්ථානය සහ අපජලය පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂක බලපත්‍ර ලබා ගැනීමට කඩිනමින් පියවර ගත යුතුය.
(ආ) සභා බලප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක කාර්මික ආයතන 40ක් පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාගෙන නොතිබීම හා ව්‍යාපාර ආයතන 07ක බලපත්‍ර කල් ඉකුත්වී තිබුණද ඒවා අලුත්කර නොතිබීම සම්බන්ධයෙන් සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	පරිසර බලපත්‍ර ලබා ගැනීමටත්, ව්‍යාපාරික ආයතන අළුත් නොකළ පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර අළුත්කර ගැනීම පිළිබඳවත් සිහිකැඳවීම් ලිපි යවා ඇති බව.	පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.